

චීනයේ නය කඩාවැටීම පිලිබඳ නැගෙන අන්තරාය

Growing danger of Chinese credit collapse

නික් බිම්ස් විසිනි
2014 අප්‍රේල් 04

ආරම්භයේදී ඒවා ගනු ලැබුවේ කනස්සල්ල පිලිබඳ ප්‍රකාශනයන් ලෙස වුවත්, මෑත සති වලදී චීනයේ මූල්‍ය තත්වය හා ඒවා ගෝලීය ආර්ථිකය කෙරේ ඇතිකරන ඇඟවුම් පිලිබඳ අනතුරු ඇඟවීම් නැගී එන හඩක් බවට පත්ව තිබේ.

සංකීර්ණ අන්තර් ක්‍රියාකාරී සාධක මීට සම්බන්ධය. ඒවා නම්, මන්දගාමී වන චීන ආර්ථිකය, මූලික නිෂ්පාදන කර්මාන්ත, විශේෂයෙන්ම වානේ කර්මාන්තය කෙරෙහි ඉන් මතුකර ඇති ගැටලු, දේපොල හා සංවර්ධන උත්පාතය බිඳවැටීම පිලිබඳ බලාපොරොත්තු හා චීන මුදල අවප්‍රමාණය වීම නිසා ජාත්‍යන්තර බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන සම්බන්ධව ඇති මූල්‍ය වැඩසටහන් ඉක්මනින්ම අවසන් වීමට පටන් ගැනීමේ හැකියාව ය.

2008 මූල්‍ය අර්බුදය හා මාස කිහිපයක් ඇතුළත රැකියා මිලියන 23කටත් වඩා අහෝසිවී යාමත් සමග චීන ආර්ථිකය කෙරෙහි එහි බලපෑම හමුවේ, ආන්ඩුව දැවැන්ත උත්තේජක වැඩසටහනක් ආරම්භ කලේය. එයට ඩොලර් බිලියන 500ක ලෝකයේ විශාලතම වැය ශීර්ෂය ද ඇතුළත් විය.

වැඩසටහනෙහි වඩාත් කැපී පෙනෙන අංශය වූයේ, ව්‍යාපාරයන්ට, මූල්‍ය ආයතන වලට හා ආන්ඩුවේ ප්‍රාදේශීය අධිකාරයන්ට නය මුදාහැරීම පිනිස රාජ්‍ය බැංකු වලට උපදෙස් දීමය. ඒ කාර්මික ව්‍යවසායන්හි ආයෝජන පරිමාව වැඩිකරන අරමුදල් සම්පාදනය, දේපොල සංවර්ධනය හා යටිතල ව්‍යාපෘතීන් සංවර්ධනය සඳහා ය.

චීනය ලෝක ආර්ථික ඉතිහාසයේ පෙර නොවූ විරූ නය ප්‍රසාරනයක් අත්දැකුවේය. එය පසුගිය පස් වසර තුල ඩොලර් ත්‍රිලියන 15 දක්වා ඉහල ගියේය. මෙය එක්සත් ජනපදයේ සමස්ත බැංකු පද්ධතියේ ප්‍රමාණයට සමාන විය.

නය ප්‍රසාරනය දල දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය මෙන් දෙගුනයක් විය. 2013 අවසන් කාර්තුව වන විට, චීන බලධාරීන් කියන ආකාරයේ "සමාජ ආයෝජන" හෝ නය ප්‍රමාණය දෙදෙනින් සියයට 200ක් විය. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය පුපුරා යාමට පෙරාතුව එය පැවතියේ සියයට 125 මට්ටමේ ය.

පූර්වයෙන් පැවති වර්ධන අනුපාතයන් වූ සියයට 10 සමග සසඳන කල මේ වර්ෂයේදී නිල වර්ධන ඉලක්කය සියයට 7.5ක් පමණ වන තතු තුල දැන් චීන ආර්ථිකය මන්දගාමී වීම, නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ විශේෂයෙන්ම වානේ කර්මාන්තයේ, සෑම අංශයකටම පහර දෙයි.

මේ වසරේ මුල් මාස දෙක තුල චීනයේ යකඩ හා වානේ සමායතනයේ සාමාජිකයින්ට මිලියන 490ක අලාභ සිදුව තිබේ. සංවිධානයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ලියු

සින්ජියෑන්ට අනුව මෙහි ප්‍රතිපලය වශයෙන් වසරේ මුල් කාර්තුව "නව සියවසේ නරකම ප්‍රතිපල අත්කරගත් වකවානුව" වනු ඇත.

පසුගිය වසරේ වානේ කර්මාන්තය සමස්තයක් ලෙස ලාභයේ ඉමෙහි රැඳී සිටි අතර අලෙවියේ ලාභ ය සියයට 0.48ක් පමණි. කර්මාන්තය වඩ වඩාත් නය මත යැපෙන තත්වයට පත්ව ඇති අතර විශාලතම මෝල් හතේ නය බිලියන 226ක් විය. එය ගෝලීය පතල් කැනීම් අංශයේ යෝධයා වන බීච්වී බිලිටන්හි වෙලදපොල ප්‍රාග්ධන වටිනාකම ඉක්මවා යයි.

මැග්වයරි පාරිභෝගික පර්යේෂණ ආයතනය, මාර්තු මැද හරියේ කර්මාන්තය තුල සිදු කල සමීක්ෂනයකට අනුව, පසුගිය වසර හා සසඳන කල කුඩා හා මධ්‍යම මට්ටමේ මෝල් ඇනවුම් හැකිලී යාමකට මුහුණපා ඇති අතර ලාභ ඉතිහාසගත පහත් අඩියකට කඩාවැටී ඇත.

චීනයේ අලුත් අවුරුදු නිවාඩුවෙන් පසුව ඵලඹෙන මාර්තු මාසය තුල සාමාන්‍යයෙන් ඇනවුම් වල වැඩිවීමක් සිදුවන නමුත් මේ වසරේ පවතින්නේ වැඩිවන පල්වීමකි.

ගිනැන්ෂල් ටයිම්ස් වෙත අදහස් දැක්වූ යුරෝපයේ මැග්වයරි ප්‍රාග්ධන විශ්ලේෂක කොලින් හැම්ලිටන්, ක්ෂේත්‍රය තුල පවතින අධි ධාරිතාවය නිසා සමහර සමාගම් වැසී යනු ඇතැයි චීන ආන්ඩුව ඇඟවුම් කර ඇති නිසා වානේ කර්මාන්තයෙහි නය පැහැර හැරීම් ඇතින් දිස්වීමට පටන්ගෙන ඇතැයි පැවසීය.

ඊටත් වඩා කන්ස්සල්ලට හේතුවී ඇත්තේ, පසුගිය දශකය පුරා දස ගුනයකින් වර්ධනය වූ දේපොල වෙලදපොල බුබුල බිඳ වැටීම පිලිබඳ වැඩිවන අන්තරායයි.

බීජිං හා ෂැන්හයි දේපොල උත්පාතය තවමත් පවතිද්දී කුඩා නගරවල තත්වය ඊට වඩා වෙනස්ය. පසුගිය වසරේ ඉදිකිරීම්වල නිරතවූ දේපල සමාගම් වලින් තුනෙන් දෙකකට වග කියන්නේ එම කොටසය.

විශාල මහල් නිවාස එක්කෝ හිස්ව තිබෙනු නැතිනම් අර්ධයක් නිමවා ඇත. ජපානයේ මූල්‍ය යෝධයෙකු වන නොමුරා හි ප්‍රධාන අර්ථශාස්ත්‍රඥයාට අනුව, මේ වසරේ චීන ආර්ථිකයෙහි "ඉහලම අවදානම" දරන්නේ නිවාස වෙලදපොලයි.

නය සම්පාදනයේ දී අන් කවරදාකටත් වඩා විදේශ ආයෝජකයින් මුල් තැන දරන බැවින් දේපොල වෙලදපොලේ බිඳ වැටීමක්, ක්ෂනික ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිවිපාක ජනිත කරනු ඇත. 2010 වසරේ පටන් ඔවුන් චීන දේපොල සංවර්ධනය කරන සමාගම් වලට ඩොලර් බිලියන 48ක බැඳුම්කර නයට දී ඇත. ක්‍රෙඩිට් සුයිස් ආයතනයට අනුව, ප්‍රධාන ආයෝජකයින්ගේ කල් පසු වූ මුදු නයෙන් අඩකටත් වඩා විදේශ නය ගිනුම් වලට ගෙවීමට ඇත.

ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් ආයතන මුහුණපා ඇති ගැටලුව වන්නේ, යුවාන් මුදලේ අගය පහත වැටීමේ තත්වය නිසා උග්‍ර අතට හැරී තබන පිරිහෙන දේපොල මිල ගනන්ය. මුදල පහත වැටෙන සෑම අවස්ථාවකදීම ඩොලර් වලින් නියම කෙටි ඇති නය බර ඉහල නගියි.

මූල්‍ය අස්ථාවරත්වයට තුඩුදී ඇති තුන්වන ප්‍රධාන සාධකය, ප්‍රාදේශීය ආන්ඩුවල කටයුතු ය. 2008 අර්බුදයෙන් පසුව මධ්‍යම ආන්ඩුවේ උත්තේජක වැඩසටහනේ කොටසක් ලෙස එම ආන්ඩු දේපොල හා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය දැවැන්ත ලෙස ඉහල නැංවීය.

ප්‍රාදේශීය ආන්ඩු, සමස්ත ආන්ඩු වියදම් වලින් සියයට 80කට වගකියන නමුත් ඒවාට බදු ආදායම් ලෙස ලැබෙන්නේ සියයට 40ක් පමණි. ප්‍රතිපාදන සඳහා අවශ්‍ය අමතර අරමුදල් වෙනත් අයුරකින් සොයාගත යුතුය. ප්‍රාදේශීය ආන්ඩු වලට නීතියෙන් නයට ගැනීමට අවසර නැත. එබැවින් එම ආන්ඩු මූල්‍ය සමාගම් පිහිටුවා එමගින් නය ගනිති.

එවන් සමාගම් 10,000ක් ඇතැයි ගනන් බලා තිබේ. ඒවාට ප්‍රධාන බැංකු සමග මෙන්ම, තැන්පතු එකතු නොකර කෙටි කාලීන බැඳුම්කර අලෙවි කර මුදල් උපයාගන්නා "ණයා බැංකු" සමග ද සමීප සම්බන්ධකම් ඇත.

පසුගිය වසර පුරා චීන මධ්‍යම ආන්ඩුව, දිගු කාලයේදී තිරසාර නොවන බවට ඔවුන් සලකන නය ප්‍රසාරනය සීමා කිරීමට උත්සාහ දැරීය. එහෙත් ප්‍රාදේශීය බලධාරීන්, දේපොල හා යටිතල සංවර්ධන කටයුතු වලින් සැලකිය යුතු ධනයක් හම්බකරගන්නා චීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ ප්‍රාන්ත නයකයින්ගේ පාලනය යටතට පත්වෙයි.

මෙහි අර්ථය වන්නේ, නය ප්‍රසාරනය සීමා කිරීමට මධ්‍යම බලධාරීන් දරන ව්‍යායාමයෙහි ප්‍රතිපල නොලැබෙන බවයි. නිල සීමාවන්ට මුහුණපා සිටින කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ ප්‍රාදේශීය නයකයෝ, සිය ධනය සුරක්ෂිතව තබාගැනීමටත් වර්ධනය කරගැනීමටත් කැමැත්තක් දක්වති. එබැවින් ඔවුහු, වඩ වඩාත් "ණයා බැංකු ක්‍රමයට" ඇල්මක් දක්වන අතර මූල්‍ය අවදානම ඉහල නංවයි.

මූල්‍ය විශ්ලේෂකයෙකු වන සතියාජන් දාස්, ඉන්ඩිපෙන්ඩන්ට් පුවත්පතෙහි මෙසේ ලිවීය. "ප්‍රාදේශීය ආන්ඩුවල මූල්‍ය සමාගම් වලට නය ආපසු ගෙවීම සඳහා සෑහෙන තරම් මුදල් ප්‍රවාහයක් නැත. ගෙවීම් සඳහා ඒවා විශ්වාසය තබා ඇත්තේ, ඉඩම් අලෙවිය හා ඉහල දේපොල මිල ගනන් මතය. මෙම සමාගම් වලින් සියයට පනහකටත් වඩා තිරසාර නොවන නය මට්ටම් දරා සිටියි."

සමහර අටුවාකාරයෝ ප්‍රධාන අර්බුදයක් පිලිබඳ අදහස බැහැර කරති. මක්නිසා ද යත්, ආර්ථිකය මත රජයේ පාලනයන් චීනය සතු දැවැන්ත මූල්‍ය සංචිතක් නිසාය. කෙසේ වෙතත් ලෝකයේ ප්‍රධාන බැංකු ගනනාවක්ම, එක්සත් ජනපද මහ බැංකුව බැංකු පොලිය නැංවීමට තීරනය කිරීමෙහි බලපෑම පෙන්වා දෙති.

පසුගිය වසරේ ෆෙඩරල් මහ බැංකුව සිය වත්කම් මිලට ගැනීමේ වැඩසටහන පහත දැමීමට නැත්තම් කැපීමට ඇති හැකියාව ඇඟවුම් කල විට, නැගී එන ආර්ථිකයන් සිය ප්‍රාග්ධනය පිටතට ගලායාම අත්දැකුවේය. මෙම "උනු උනු මුදල්" වලින් වැඩි පංගුව චීනය වෙත

ඇදී ගොස් තිබුනේ, අනෙකුත් නැගීඑන ආර්ථිකයන්හි මුදලේ අගය පහත වැටෙන නමුත් යුආන් මුදල දිගටම ඉහල නගිනු ඇතැයි යන විශ්වාසයෙනි.

එහෙත් මෙතෙක් මේ වසර තුල යුආන් මුදල සියයට 2.5කට වැඩි ප්‍රමාණයකින් අවප්‍රමාණය වී ඇත. චීන මූල්‍ය බලධාරීන් සමපේක්ෂනය සීමාකිරීමට පියවර ගැනීමේ එක් ප්‍රතිපලයක් වශයෙන්, චීනයේ වත්කම් මිලට ගැනීම පිනිස ඩොලර් නයට ගන්නා වෙලදාමට සම්බන්ධ සමාගම් වලට බිලියන 5.5ක පමණ අලාභයක් සිදුව ඇත. මෙය සාපේක්ෂව කුඩා ප්‍රමාණයක් වුවත්, එය එලඹිය හැකි තත්වය පිලිබඳ ඇඟවුමකි.

ෆෙඩරල් මහ බැංකුවේ කප්පාදු පියවර සඳහා වන ප්‍රතික්‍රියාවේ දෙවන අදියර චීනයට බලපෑම් කරනු ඇතැයි යන කනස්සල්ලක් දැන් මතුවෙමින් තිබේ. සිටි ගෘහි මෑත වාර්තාවකට අනුව, "ඉහල යන එක්සත් ජනපද කෙටිකාලීන පොලී අනුපාත හා වඩාත් අස්ථාවර යුආන් මුදල යන දෙක එකට ගත් කල චීනයෙන් තරමක විශාල ප්‍රාග්ධනයක් ඉවතට ගලා යාමේ අනතුරුදායක වාතාවරනයක් පවතියි."

චීන ආයෝජකයින්, වානිජ්‍ය බැංකු, අපනයනකරුවන් යන සියල්ලෝම ඩොලර් නයට ගැනීමේ සෙල්ලමෙහි යෙදී සිටින කොන්දේසි හමුවේ, එම ක්‍රියාවලිය "පසුපස ගියරයට" වැටී ඇති බව පවසන සටහනක් පසුගිය සතියේදී නොමුරා ආයතනය විසින් නිකුත්කොට තිබේ. නොමුරාහි චීන විශ්ලේෂක වෙන්ඩි ලින්, ආයෝජකයින් නව්‍ය උත්තේජක පැකේජයක් හා යටිතල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගැන ඕනෑවට වඩා විශ්වාසය තබමින් මුදල මුහුණපාන අන්තරායන් නොතකා හැර තිබෙන බව පැවසීය. යුආන් මුදලේ වැටීම, "චීනයේ නය බුබුල නොවැරදීම පුපුරා යා හැකි" බවට කල් තියා පලවන අනතුරු ඇඟවීමක් විය හැකිය.

ක්‍රෙඩිට් සුවිසට අනුව සමපේක්ෂනාත්මක ඩොලර් නයට ගැනීමේ වෙලදාමෙහි අගය ඩොලර් බිලියන 200ට ලඟාවී ඇත. හොකොං හා විවිධ දර්ශකයන් හරහා කරන සංකීර්න උපාමාරු පෙන්නුම් කරන්නේ, පද්ධතිය තුල "වෙහෙසට පත්වීම" ය. "පය පැකිලීමක් පිලිබඳ අවදානම" මෙ මගින් ඉහල නැගී ඇති බවයි.

වර්ධනය වන චීන නය අර්බුදය පෙන්නුම් කරන්නේ, 2008 අර්බුදයට තුඩු දුන් ප්‍රතිවිරෝධතා කිසිවක් විසඳී නැති බවයි. ඒවා හුදෙක් වෙනත් රූපාකාරයන් ගෙන ඇතුවා පමණි.

පසුගිය පස් වසර පුරා සිදුවූ චීනයේ දැවැන්ත නය ප්‍රසාරනය, එක්සත් ජනපදයේ මූල්‍ය ක්‍රමය උනුවී යාමට ආසන්න තත්වයකට පත්වීම මගින් අවුලුවන ලද මූල්‍ය අර්බුදයේ සෘජු ප්‍රතිපලයයි. අර්බුදයෙන් පසුව ඇරඹූ ආර්ථික උත්තේජන පියවර ලෝක ආර්ථිකය තිරසාර කිරීමෙහිලා තීරනාත්මක ක්‍රියාකලාපයක් ඉටු කලේය.

පසුගිය පස් වසර පුරා ඇතිවූ ගෝලීය වර්ධනයෙන් හතරෙන් තුනකට වගකීමේ නැගී එන ආර්ථිකයන් බවට ගනන් බලා ඇත. එයින් ද වැඩි ප්‍රමාණයකට දායක වූයේ චීනයයි. එහෙත් මෙම චීන වර්ධනය නය බුබුලක් නිර්මාණය කල අතර දැන් එය පුපුරා යාමේ තර්ජනය ගෙන එයි. එයින් සමස්ත ගෝලීය මූල්‍ය ක්‍රමයටම විනාශකාරී ප්‍රතිවිපාක ඇතිකල හැකිය.